

forhold, der komme under Fattigvæsenet — og derfor er det jo saa meget mere vigtigt, at det kan oplyses om dem —, saa er det Noget, som jeg paa ingen Maade vil nægte, skjøndt det dog er tvivlsomt; thi jeg troer, at den største Deel af dem, der komme under Fattigvæsenet, have ophørt at være Thynde længe, førend de komme der, og, naar dette er Tilfældet, saa har altsaa den Betragtningssmaade Intet at betyde; saa vender man tilbage til det, som jeg bemærkede, da jeg udtalte mig sidst, nemlig, at, naar man vil have en saadan Indretning, hvis Gavnlighed jeg paa ingen Maade benægter, saa skal den være almindelig, saa skal Herr von Poul ligesaa godt indføres i sin Bog, naar han flytter, som den simple Hr. Poul; thi Hr. von Poul kan ogsaa komme under Fattigvæsenet; der er mere end een von Poul paa Ladegaarden. Det er vistnok en meget rigtig Foranstaltning, at enhver Person i Landet, som er over en vis Alder, er forsynet med en saadan Kjendingsbog, hvori der kan blive indført de forskjellige Stadier i hans Liv, som han pligtmæssig skal gennemnemvandre, eller som betegner hans Forslyttelse fra en Commune til en anden. Det er en simpel, for vedkommende Person lidet besværlig, men for det Offentlige nyttig Foranstaltning; men den bør ikke ramme den enkelte Klasse, som man hellere burde give en Opmuntring til at træde ind i denne Klasse end paalægge Byrder, der, just, fordi de særligt paalægges dem, betragtes som tilfidsættende, og til sidst ville blive betragtede som nedværdigende. Vil man have gode Thynder, saa maa man behandle dem paa samme Maade som alle andre Folk, jaaviddt som deres besværlige Tjenesteforhold ikke udfrave anderledes; thi det er allerede nok, at et Menneske fra Morgen til Aften og fra Aften til Morgen binder sig til en forud ubestemt Tjenesteydelse af en saadan Art, at, naar det ene Arbeide er endt, saa indtræder Hvilen ikke, men derimod et andet Arbeide, og man skal ikke bebyrde dem med Foranstaltninger, der ikke alene ere besværende, men ogsaa lidt efter lidt vilde faste en Skygge paa dem; thi det er baade i de Tjenendes Interesse og i deres Interesse, som skulle tjenes,

at dette ikke skeer. Saaledes som Studmaalsbogen nu er, har den mere eller mindre denne Character, og derfor troer jeg, at man skal afvige fra Studmaalsbogen. Om man i dens Sted vil indføre en almindelig Kjendingsbog, det vil jeg overlade til nærmere Overveielse. Det kan ikke hjælpe, at man her vil stille Communiens Berettigelse i Spidsen som noget Afgjørende; thi Communiens Berettigelse er Pligt, som er endnu vigtigere end dens Berettigelse, og det er, at indrette sig saaledes, at den ved de Fordringer, den gjør til Individerne, ikke bidrager til at forulempe dem paa en saadan Maade, at den maa skee fremkalder Trang og Fattigdom, for siden at kunne komme til at afhjælpe den, og det gjør Communiens, dersom den fordrer, at der til dens Fordeel skal paalægges Individerne Baand af den her omtalte Art. Saa længe man havde en Lovgivning, og troede at kunne opretholde en Lovgivning, som gif ud paa at paalægge en vis Folkeklasse — og det navnlig en under visse Fødselsvilkaar født Folkeklasse — at tage fast Tjeneste i en vis Række af deres Aar, saa kunde disse øvrige Foranstaltninger passe dertil, ja de hørte maaskee sammen dermed; men fra det Dieblit af, at man maa opgave dette, og det, troer jeg, man maa gjøre i dette Dieblit, fordi man ikke kan gjøre anderledes, saa maa man ogsaa forandre Forholdet; thi, man kan ikke opretholde det, idet man ikke, saaledes som vore Forhold udvikle sig, kan sige til enhver Mand i den Alder: Vi skulle skaffe dig en fast Tjeneste, hvori du skal faae en tilstrækkelig Løn og Underhold. Men, saasnart man ikke kan tilstikke Enhver det, saa kan man heller ikke sige, at han ikke maa søge sin Forsørgelse ad anden Vet. Efter som vor Udvikling gaaer fremad, saavel i Landbovæsenet, som i al anden Drift, gaaer det mere og mere af Brug at holde fast Thynde, og jo mere det gaaer af Brug, jo mindre er man istand til at forstikke den stedse vorende Befolkning af en vis Aldersklasse behørig Plads, Løn og Erhverv i disse faste Thyndeclasser, og desto mere maa man overlade til Enhver især at vælge sine Livsforhold, som de passe ham bedst; thi, siger man,